

Justis- og beredskapsdepartementet
Politiavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Også sendt pr. e-post: jan.austad@jd.dep.no

Deres ref.:
13/5833 -SWO

Dok. nr.: 176134

Saksbehandler: Trude Molvik
tm@advokatforeningen.no

11.04.2014

Høring — Forslag til endring i politiloven (adgang for kommunene til å forby tigging på offentlig sted)

1. Innledning

Vi viser til departementets høringsbrev av 21.3.2014 vedrørende ovennevnte høring.

Det er en prioritert oppgave for Advokatforeningen å drive rettspolitisk arbeid gjennom høringsuttalelser. Advokatforeningen har derfor en rekke lovutvalg inndelt etter fagområder. I våre lovutvalg sitter advokater med særskilte kunnskaper innenfor det aktuelle fagfelt og hvert lovutvalg består av advokater med ulik erfaringsbakgrunn og kompetanse innenfor fagområdet. Arbeidet i lovutvalgene er frivillig og ulønnet.

Advokatforeningen ser det som sin oppgave å være en uavhengig høringsinstans med fokus på rettssikkerhet og på kvaliteten av den foreslåtte lovgivningen.

I saker som angår advokaters rammevilkår vil imidlertid regelendringen også bli vurdert opp mot advokatbransjens interesser. Det vil i disse tilfellene bli opplyst at vi uttaler oss som en berørt bransjeorganisasjon og ikke som et uavhengig ekspertorgan. Årsaken til at vi sonderer mellom disse rollene er at vi ønsker å opprettholde og videreutvikle den troverdighet Advokatforeningen har som et uavhengig og upolitisk ekspertorgan i lovgivningsprosessen.

I den foreliggende sak uttaler Advokatforeningen seg som ekspertorgan. Saken er forelagt forsvarergruppens høringsutvalg. Høringsutvalget består av Arild Christian Dyngeland (leder), John Christian Elden, René Ibsen, Knut Rognlien, Mette-Julie Sundby og Inger Marie Sunde.

Advokatforeningen avgir følgende høringsuttalelse:

2. Sakens bakgrunn

Justis- og beredskapsdepartementet har i høringsbrev datert 21.mars 2014 foreslått en endring i politilovens § 14 første ledd som vil åpne for at kommunene i sine politivedtekter kan inntra bestemmelser om forbud mot tigging på offentlig sted. Kommunenes nåværende adgang til å

kunne fastsette vilkår for tigging, herunder meldeplikt, opprettholdes som et alternativ til forbud.

3. Advokatforeningens merknader

Advokatforeningen avga høringsuttalelse den 15. mars 2013 i forbindelse med departementets forslag om adgang til å pålegge meldeplikt for pengeinnsamling og til å regulere pengeinnsamling på offentlig sted. Forslaget ble vedtatt ved lov 21. juni 2013 nr. 83. Det har ikke skjedd noen endringer i Advokatforeningens synspunkter, men man tar selvfølgelig til etterretning at adgang til meldeplikt ble vedtatt.

Advokatforeningen viser ut fra dette til uttalelsen 15.mars 2013 og fastholder de synspunkter som fremkommer der. Ut fra tilsvarende synspunkter vil Advokatforeningen gå imot den endring i politiloven som nå foreslås.

Tigging er i realiteten et menneske som ber et annet om økonomisk hjelp. Det må i utgangspunktet være en grunnleggende rett å kunne be om hjelp, og dette bør ikke være gjenstand for regulering. Ved at noen velger å tigge, innebærer dette at det er mennesker som responderer på en slik forespørsel om hjelp. For de som gir penger til andre på denne måten, må det legges til grunn at disse ser på henvendelsene om økonomisk hjelp som uproblematisk. De personene som anser tigging som problematisk, må derfor være de personene som ikke vil gi økonomisk hjelp på denne måten, og som derfor også vil slippe å bli spurt om å yte en slik hjelp.

Advokatforeningen har i utgangspunktet vanskelig for å se at en forespørsel om økonomisk hjelp fra et menneske til et annet skal være en så uønsket og samfunnsskadelig atferd at det må belegges med straff eller annen regulering.

Advokatforeningen viser også til at meldeplikt ikke hindrer uønskede forespørsler. Derimot bereder det grunnen for straffereaksjoner på grunnlag av en formalovertredelse i forhold til krav som egentlig er oppstilt for å begrense en aktivitet man ikke ønsker, eller for å føre kontroll i forhold til annen kriminalitet hvor årsakssammenheng ikke er dokumentert. Advokatforeningen holder fast ved at det ikke er dokumentert noen sammenheng mellom tigging og kriminalitet, og man oppfatter det også slik at departementets høringsbrev ikke gir uttrykk for noen uenighet om dette.

At utenlandske borgeres reising til Norge for å tigge medfører utfordringer for det norske samfunn, er Advokatforeningen ikke uenig i. Overnatting på offentlig sted som medfører forsøpling og uhygieniske forhold, er ikke ønskelig og er til klar sjenanse for andre. Dette vil imidlertid utgjøre selvstendige overtredelser, og foranlediger ikke behov for å regulere annen atferd fra de samme personer.

Advokatforeningen viser videre til at det er internasjonale forpliktelser som har medført at borgere fra andre land, også de meget fattige, skal kunne reise visumfritt til Norge. Man bør derfor bruke andre virkemidler mot disse problemene enn å regulere og straffebelegge handlinger som i seg selv må aksepteres.

Nå er det meget kort tid siden det ble gitt hjemmel til å pålegge meldeplikt. Etter det Advokatforeningen forstår er det få kommuner som har forsøkt å benytte dette virkemiddelet. Etter Advokatforeningens syn er det viktig at man evaluerer virkningen av et virkemiddel før man går i gang med andre og mer inngripende virkemidler. Det er derfor vanskelig å forstå at dette forslaget kommer allerede nå.

Når det gjelder adgangen til å fastsette meldeplikt, støtter Advokatforeningen at det ikke skal opprettes noe sentralt register.

Vennlig hilsen

Erik Keiserud
leder

Merete Smith
generalsekretær